

Liikkuvat työkoneet:
EU- tyyppihyväksyntä ja -markkinavalvonta

Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi liikkuvien työkoneiden EU-tyyppihyväksynnästä ja markkinavalvonnasta

Esa Aaltonen

6.9.2023

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Tausta: Mikä on liikkuva työkone?

- Liikkuvat työkoneet on suunniteltu ja rakennettu erityisesti työtehtäviin
- Ominaisuuksiensa takia eivät sovellu matkustajien tai tavaroiden kuljettamiseen
- Työtehtävien luonteen vuoksi liikkuvia työkoneita kuitenkin liikkuu tieliikennealueella aika ajoin
- Komission esityksessä mm. lisäksi: nopeus rajattu 40 km/h, maksimissaan kolme istumapaikkaa tai ei kuulu muiden ajoneuvojen puiteasetusten soveltamisalaan. Lisäksi komissio ehdottaa, että vaatimuksia sovellettaisiin ilman kuljettajaa kulkeviin liikkuviin työkoneisiin.

Tausta: Markkinat

- Komission mukaan EU-tasolla liikkuvien työkoneiden tuotannon arvo on noin 12,5 miljardia euroa vuonna 2019
  - 42% viedään EU:n ulkopuolisiin maihin
  - 54% viedään EU-maasta toiseen
  - Vain 4% myydään siinä EU-maassa, jossa tuotanto tapahtuu
- Komission mukaan liikkuvien työkoneiden valmistus on EU:ssa hyvin keskittynyttä ja melkein 80% tuotannosta keskittyy vain kuuteen jäsenmaahan: Saksaan (37 %), Italiaan (11 %), Ranskaan (11 %), Suomeen (7 %), Ruotsiin (7 %) ja Itävaltaan (7 %).

Komission esityksen pääasiallinen tavoite ja pääasiallinen sisältö

- Asetusehdotuksella (COM(2023) 178 final) vahvistettaisiin EU-markkinoille saatettavien liikkuvien työkoneiden:
  - Tieliikenteen turvallisuutta koskevat tekniset vaatimukset
  - EU-tyyppihyväksyntää koskevat hallinnolliset säännökset
  - EU-markkinavalvontaa koskevat säännöt ja menettelyt
- Ehdotuksen tavoitteena on lujittaa liikkuvien työkoneiden EU-sisämarkkinoita ja varmistaa samalla liikenneturvallisuuden korkea taso
  - Työkoneilla on nykyään kansallisia tieliikennekäyttöön liittyviä vaatimuksia ja niiden kansallisia hyväksyntöjä, mutta iso osa tuotannosta suuntautuu EU-vientiin
  - Asetuksella säädettäisiin EU-tyyppihyväksyntä, jolloin yhdenjäsenmaan tekemä hyväksyntä riittäisi koko EU:ssa
  - Koskee työkoneita, joita on tarkoitus käyttää myös tieliikenteessä
- Muilla ajoneuvoluokilla (mm. autot, perävaunut, moottoripyörät, traktorit) on jo vastaavat puiteasetukset voimassa, mutta komissio edottaa liikkuville työkoneille yksinkertaistetumpia menettelyjä

Ehdotuksen vaikutukset

- Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus on suoraan sovellettava jäsenvaltioissa. Kuitenkin mm. ehdotuksen seuraamussäännökset, viranomaisten oikeudet sekä tietyt tekniset vaatimukset ja terminologiat tulisivat vaatimaan ajoneuvolain muuttamista.
- Myös suomalaisten valmistajien voidaan katsoa hyötyvän, kun yhdellä EU-tyyppihyväksynnällä voi liikkuvaa työkonetta myydä koko unionin alueella. Tämä vaatisi valmistajilta tietysti toiminnan sopeuttamista ehdotettuun EU-tyyppihyväksyntämenettelyyn.
- Viranomaisille ja hyväksyntään osallistuville tutkimuslaitoksille muutos aiheuttaa kertaluontoisesti tarvetta kehittää ja muuttaa toimintaa.
- Vaikutusten kannalta huomion arvoista on, että komissio ehdottaa voimaantuloa kolmen vuoden kuluttua ja soveltamisajan alkua kahdeksan vuotta voimaantulosta.

Valtioneuvoston kanta

- Valtioneuvosto kannattaa komission ehdotusta, joilla on tarkoitus luoda EU-tasoiset yhtenäiset hyväksyntäsäännöt liikkuville työkoneille. Yhteiset säännöt helpottaisivat liikkuvien työkoneiden markkinoille pääsyä ja lisäisivät liikenneturvallisuutta liikkuvien työkoneiden osalta unionissa. Liikkuvien työkoneiden markkinointivalvonnan tehostamista koskeva tavoite on myös kannatettava.
- Valtioneuvosto pitää ehdotuksen soveltamisalaa ja ehdotettua siirtymäaikaa asianmukaisena.
- Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että jatkotyössä kiinnitetään huomiota teknisten vaatimusten toteuttamiskelpoisuuteen. Lisäksi tulisi huomioida, että tarkoituksenmukaiset kansalliset menettelyt, kuten esimerkiksi mahdollisuus kansallisiin luokitteluihin ja laitetyyppeihin, voidaan säilyttää kansallisessa päätösvallassa.
- Valtioneuvosto pitää tärkeänä huolehtia, että ehdotuksen suhde EU:n muiden säädösten kanssa on selkeä ja vältetään päällekkäisyydet.
- Valtioneuvosto pitää tärkeänä, että viranomaisille esitetyissä lisätehtävissä hyödynnetään olemassa olevia rakenteita ja että niistä ei aiheudu tarpeetonta hallinnollista taakkaa.
- Valtioneuvosto tarkentaa kantojaan neuvottelujen edetessä ja toimittaa eduskunnalle tarvittavat jatkoselvitykset.

Kiitos!

lvm.fi Twitter: @lvmfi

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ